

MINERVA

Diară literară, beletristică și de distracțiune.

Apare în 1 (13) și 15 (27)
a fie-cărei luni.

Proprietară, editoră și redactoră responsabilă :
George Curteană.

Prețulu: pe an 4 fl., pe 1/2 an 2 fl., pe 1/4 1 fl.
Pentru România și străinătate: Pe an 10 fr.
Prețulu e a se solvi înainte.

GEORGE POPŪ,

LOCOTENENTE PRIMARIU LA REGIMENTULŪ 50 de LINIĂ, MARELE DUCE de BADEN.

Schiță biografică de Nistoră Șimonă.

(Urmare).

VI.

Ultimele zile ale lui George Popă.

Înainte de lupta dela Custozza George Popă vru să se împace cu totă lumea.

Căderea lui și-o cugeta ca sigură, după cum se vede acăsta din scrisorile sale înainte de mărte.

Dintre scrisorile înainte de mărte publicăm următoarele:

Una epistolă adresată cătră Ioachimă Mureșiană, pe atunci asesoră la sedria generală a districtului Năsăudă, scrisă la Arcole în 16 Iunie 1866 de următorul cuprinsă:

Dulce vere!

Astădată îți scriu numai în fugă și pe ună cornă de măsă, că suntemă vre-o 8 în o casă recte cămăruță.

Șirele tale dela 20/5 mi-au cășunată mare plăcere și m'au împăcată de totă cu tăcerea ta, căreia ar fi mai bine să-i dăcă *lene*. Me închină cu totă umilința verișorei — ori cum să-i dăcă — soției tale, în sērută mână și o resalută cu totă căldura.

Că în legătură cu tine nu pōte fi nimene română neînfocată, o scie lumea și eu nu me îndoiesc.

Dacă eu ore-când am fostă cătră verișora prea aspru și necruțătoră, să me erte. În timpurile acelea eram *detoră* să facă așa, nu puteam altfelă*).

*) Supratenintele George Popă fusese prin Năsăudă prin anulă 1860, cu care ocaziune visită familiile celea mai de frunte romănescă, între cară și familia învățatorului normală de atunci Vasiliu Mureșiană, care trăesce și astădă, și care pre atunci avea mai multe fete între cară și pe Iulia mai târziu muiera lui Ioachimă Mureșiană. Deore-ce pe atunci femeile din Năsăudă mai tōte vorbeau mai multă nemțesce în societăți, de aceea George Popă le muștra une-ori și cam aspru, ca se le îndemne a vorbi numai romănescce. Acăsta amintesce elă aci.

Estrasă din o notă a lui *Ioachimă Mureșiană*.

Măi! mie, când vedă patriotismulă frumōseloră de pe aci, înă plānge inima de durere, că nu potă fi între ale nōstre, cele ce totă mai dormă, ca se strigă ca ună stentoră să le deșteptă și îndemne la fapte mărețe. De așa fi ună legiutoră, așa fi mai aspru decătă Lycurg. O Roma! o mărte! Ori activitate și zelă pe întrecute, ori afară din societate. Pare că prevedă, că întregă fericirea romăniloră are să se facă prin femei. Voră fi ele care ne voră imbarbătă și voră stă în frunte.

Destulă de acestea.

Nicu*) e la alu 5-lea Batalionă în Alba.

I-am batută bine nasulă și apoi i-am espedată, apoi i-am scrisă, să-ți trimită nouă documente cum doreșă tu. De nu le ai încă, dă după elă. Bani i-am spusă se nu-mă mai cēră, deși elă vrea se scōtă par force. Eu i-am arătată cum trăiescă eu de 17 ani numai din lăfă, și căte ajutōre am trimisă în tōte părțile, apoi cum stau de bine și întregă cu tōte. Elă avă și nemeritulă norocă . . . , că prin stăruința mea fu pusă în rangulă ală 3-lea și înaintândă după aceea alți 27, deveni în 9 zile Lieut. I. Classe, spre ce mie mi-a trebuită 5 — și: *cincă ană crunță*. Veđi unde cade pōma. Acum numai de ar merge tōte bine.

Voinicii armatei se învēră aci ca albinele în coșă. Nu veđi fără tunuri, săbir și sulit. N'auđi fără tobe și trimbite. Mână alaltă voră urlă, trezni, zură și împunge tōte odată. Nu se scie anume căți au perită în America, dară aici vedă că ne vomă omoră pe întrecute fără milă și cruțare.

Dumneđu cu noi toți — ve sărută, și pe Lazară anume.

*) Sublocotenentele Ioană a lui Dumitru Mureșiană din Rebrășora, a cărui tată fusese preotă acolo.

Nota lui *Ioachimă Mureșiană*.

Arcole — unde și-a făcută *Elu* I-mulă numele și unde au fost și moșii în 1797.

16/6. 1866.

G.

5-es Armees Corps Brigade Br. Piret.

Înainte de acesta scrisese o epistolă și lui Ioană Malain, student de filosofie pre atunei în Viena, căruia îi comunica toate dispozițiunile ce sunt de făcută după căderea lui cu privire la bogăgia, pre care a lăsat-o în Verona la Giovanni Bonetti. Totă bogăgia se afla pachetată în 3 lădi. După acestea adauge, ca se se pună în conșlegere cu amicii sei de acolo, ce ară rămâne în viață: locot. prim. Ignatū, cadetulū Constantinovici de Greculū și locotenentele Mureșianū, carele după cum serie a înaintatū la iniurița lui la „ciucuru de aură“.

După acestea adauge:

„De voi muri eu, am barem mângăerea, că l'am scosū și pre elū din pulbere.“

Acum după aceste se nu me credi chiar îngropatū, ci aceste suntū *dispozițiunī neapărate*, care e datoria a le face ori-ce ostașū când intră în bătaia.

Dacă totuși sôrtea ar voi, ca eu se cadū pe câmpulū luptei, se scit, că nu-mi pare rēu după viață, ci de aceea, că n'am apucatū a-mi vedē împlinite câte-va dorințe mai ferbinți. Între acestea era se vedū fericirea întregă a românilorū, studiile tale finite și esistența ta asigurată și întemeiată, apoi câte-va fapte ale mele, cari cugetam a le întreprinde ca se nu mi se stergă așa iute numele chiar a două și după môrte. Acum toate suntū în mâna Domnului și eu despre viață ori môrte dicū numai cu Metastasio:

La morte non è il peggior di tutti i mali,
Ma il sollievo pei mortali
Che son stanchi di patire!!!

.....

„Reform“ îmi vine regulatū. Spune-i se stergă Verona și se pună *Bonifacio*, cu toate că și acesta va stă numai vre-o câte-va zile, căci în totă ôra ne putemū mișcă eră. De vei auzi, că nu mai sum, îndată o opresee și o ține pentru tine. Apoi se scit, că mai am prenumerate: Gazeta, Telegrafulū, Concordia, Familia, Umoristulū, Fôia societății din Bucovina, Amiculū Familiei și România militară din București. Toțe fiă ale tale.

Pe „Sionulū românescū“ și pe tinera „Albina“ încă nu le-am vedutū. Ca se le cunoscū barem, ai bunătate a-mi trimite câte unū numărū din ele (capeți în cafenea după ce se cetescū) și-mi spune care George Popa e redactorū? Me vei îndatoră cu acesta comisiune, dară grăbesce cu împlinirea ei, că e muculū la degetū.

Mulțămescū de gratulări la S. Georgiu.

Sănătatea mi-e totū rea, dară pare că resboiulū o va oțeli. Trimite-mi încă fotografia ta de poți. De a mele vei află în lădi. Salută-mi pe vëru Iancu, Aureliu, Lazarū apoi pe fratele Nicolaeviciu — și tu fi sërutatū cu dorū de vërulū teu

Soare — lângă Bonifacio 10/5. 1866, cu graba

George m. p.,

Precând încă se afla George în Soare se nisua din toate puterile spre a înflăcără pe feciori la luptă. Aici compuse dēnsulū o poesiă și într'o sēră cercetă pre amiculū seu Ignatū Nechita pre atunei locot. primarū, care se afla la S. Bonifacio, și acestuia i-a datū conceptulū spre cetire întrebându-lū că cum îi pare, la ce Ignatū îi respunse că e bunū, și atunei George ilū împărți între feciori, cari ilū cântau cu mare plăcere.

Acelū cântecū e următorilū:

Versulū ostașilorū.

Pentru Tēra și Împēratū
Totū voiniculū e înfocatū
Și viața o dămū ori-care
Dela micū până la mare,
Fie sōre fie plōiă,
Noi mergemū de bunā vōiă,
Fie ziua fie nopte
Toți suntemū gata cu toțe.
Toți suntemū copii de munte
Și vomū fi ostași de frunte,
De môrte nu ne e frică
Dușmanulū facemū nemică.
De-a veni-i vomū dă pe pele
Și de ori-ce nevoi grele
Pre Împēratu vomū scăpă
Tēra bravū vomū apēdă.
Cine vrea se ne cunōscă,
Vie numa-asupra nōstră,
Că așa-lū vomū scărpină,
De n'a uită cătū lumea.
Noi jurămū lui Dumnezeu,
Că vomū stă toți ca unū leu,
Și ne-omū bate pe întrecute
Fie 'n șesū, fie la munte,
Vie glōnțele ca plōia
Nōue nu ne strică voia,
Sune tunurile toțe,
Că nu ne pasă de môrte.
Noi vomū stă 'n focū voinicesce
Și ne-omū bate bărbătesce;
Ca se vadă ori și cine,
Ce sânge ne curge 'n vine!
Frunză verde de alună
Tēra nōstră i scumpă, bună,
Ea astēptă dela noi
Sē fimū harnici în resboiu,
Când în ea ne-omū înturnă
Mândrele ne-orū sērută
Și lumea ne-a lăudă.

Soare, Iuniu 1866.

(Va urmă).

George Popū.
supratenente.

Pecate domnesci.

— *Novelă originală.* —

de

T. Simionă.

(Urmare).

III.

Trecuseră câte-va zile la mijloc.

Marină, la stăruința contesei, fu eliberată și după o îngrijire și odihnă de câte-va zile își recăpătă iarăși puterea de a lucra.

Contele nu se mai purtă atâtu de crud cu elu și ca dovadă despre acésta era, că de aci încolo elu avea numai se îngrijescă de curte și se stee la ordinele contesei, când ea va avé trebuința de densusu.

Acésta schimbare ilu îmbucură tare pe Marină, căci contesa ilu trata totdeauna cu o rară bunătate și acésta ilu făcū, ca în toate rugăciunile lui se pomenescă numele Augustei, dela care scia elu că vine totu binele.

Era iarăși într'o diminéță frumósă, când Augusta părăsise odaia și eșise, ca să se ducă în grădină. În cale întâlni pre Marină și după ce schimbă cu elu câte-va cuvinte, plecā gânditóre printre tei, carī se legănavu încetișorū, părēndu că se închinā frumósei visitátóre.

Augusta nici nu observā frumséta naturei: gândulu ei era cu totulū în altă parte, căci în calea liniscitei și fericitei sale vieți de mai nainte se ivise *Elu* și de atunci ea nu mai trăia decâtu pentru gânduri.

— Da, ilu iubescū, — își dīse dēnsa, — ilu iubescū cu foculu primei mele iubiri și m'ași minți pre mine însămi, dacā a-și crede, că suferința mea nu este din causă, că-lu iubescū. Dar ce folosū, că inima mea i-se închinā lui, iar elu póte nici nu se gândesce, că eu a-și fi singura ființă, care l'ar putē iubi mai multu pre lume, singura ființă care ar meritā iubirea lui. O! Inocențiu, Inocențiu, de când mi-ai eșitu în cale numai pentru tine trāescū, numai la tine este gândulu și inima mea. De ce nu vii lângā mine? de ce nu-mī spui tu acelu cuvēntu dulce să sperū, căci acésta ar fi destulū, ca să fiu pururea fericitā și suridētóre.

Acéstea cuvinte îi alunecau pe buze, pe când mergea perdutā printre cărările grădinei.

Ea era în diminéță aceea fórte răpitóre cum nu fusese nici odatā. Neodichna de preste nópte, din cauza gândurilorū, o făcū puținū palidā la față, iar privirea sa melancolicā, îi da o înfățișare atātu de poeticā, încātu condeiulu nu póte descrie o frumsetā atātu de mare, pentru care nici chiar poetfi n'au cuvinte să o numescā.

Dupā o preumblare de o jumétate de órā ea se

simți obositā și să lāsā se cadā pre unū scaunū, apoi ridicāndu-și privirea spre cerū, stātu mai multu timpū în acésta stare, încātu pārea că adormise.

Pre cealaltā parte a aleei Inocențiu ședea singuru pre o bancā admirāndu frumsetā naturei și sorbindu cu nesatū aerulū aromaticū alū dimineței.

Deodată privirea lui se îndreptā în spre partea, unde Augusta ședea dusā pe gânduri.

Unū linū fiorū se strecurā atunci prin inima lui și față i se înroșise ca foculū.

Nu-și mai putū luā privirea de pe dēnsa...

I se pārea cu multu mai încântátóre ca de altā dată...

I se pārea, că este o đină venitā din ceriu, ca se încurce privirile sale...

Unū lungū oftatū eși din peptulū lui, iar pe buze i se ivirā cuvintele:

— Da e răpitóre... pare-cā natura a voitū să-și arete puterea, sădindū într'ēnsa totū ce ea poșede mai încântátorū...

Atātu putū dīce și capulū lui se lāsā la pāmēntū, pronunțāndu cu amărăciune:

— Ferice de cei ce au ranguri și avere, ei poședū totū ce este mai bunū pre lume, câtū timpū eu, sērmanulū studentū, nici nu me potū cugetā la asemenea fericiri.

Dicēndu acéstea elu se ridicā se plece.

Dar pare-cā o atragere magneticā ilu făcū să apuce calea, care trecea pe lângā banca, pe care Augusta stetea rădēmatā.

Voia s'o vadā mai d'aprópe... voia numai s'o salute... să-i poftescā diminéță bună și apoi să-și urmeze calea înainte.

Când fu la căpi-va pași în depártare de dēnsa, ea îi auđi pași și se descéptā confusā din gândurile sale.

Inocențiu deveni și mai confusū când se vedū pentru prima órā singuru în apropierea ei...

Voia să se retragā, dar era prea târđiu... ea ilu zārise.

Íși reveni decī pe dată în simțiri și înainte cu pași sficioși spre dēnsa.

— Miș de scuze, domnișórā contesā, pentru că prezența mea V'a conturbatū póte în cugetele DVóstre, — dīse elu cu o voce tremurāndā.

— Augusta, dreptū răspunsū lāsā se-i aluneca pe buze unū zimbetū îmbētătorū și îi întinse mână, pre care Inocențiu o sērută.

Urmā apoi o micā pausā...

Inimile lorū aveau acelea-și bătāri și la ambi le alunecau cuvintele pe buze fără de a le putē însē pronunțā.

În fine tinera contesā se reculese și dīse:

— Te rogă, domnule Inocențiu, ocupă locu lângă mine și crede, că n'am ce-ți scusa, deore-ce prezența D-tale îmi este totdeauna plăcută.

Acestea cuvinte spuneau multu lui Inocențiu și nici nu mai încape indoială, că elu urmă cu plăcere învitărei ce Augusta îi făcu.

Convorbirea începă acum între dênșii cu mare animația...

Inocențiu scia atât de multe, și le scia povesti cu atâta talentu, încâtu Augusta devenia din ce în ce totu mai tare legată prin simțu de dênșulu.

Nu-i vorbă și Inocențiu începuse se simtă acum totă puterea amorului său și cu câtu o simția acesta, cu atâtu mai multu se afla de nefericitu cugetându-se, că ne-avându rangu, nici odată nu va puté sperá la inima ei.

Cu tóte acestea, elu aduse cu o finețá rară vorba despre deosebirea ce există între omú și omú.

Vorbi de iobagii muncitorí, vorbi de conți, baroni și în sfêrșitu ajunse și la sine, lăsându aci pe Augusta se înțelegă, câtu de nefericitu se simte elu pentru că nu are rangurile ce le au alții.

Augusta înțelese bine ce voia elu să dică, de aceea îlú întrerupse aci:

— Ce folosú d-le Inocențiu, că unii suntú nobili prin ranguri și prin averi și inima lorú e mai négrá și mai sêlbatică decâtu a unui muritorú de rândú. După părerea mea adevêratulú omú nobilú este acela, care are o inimă înzestrată dela natură cu simțeminte nobile.

— O! câtu de fericitú a-și fi, — respunse Inocențiu, — când a-și scii, că și eu sum unulú dintre aceia, cari au inima nobilă.

— Câtu despre asta nu trebuie se te îndoesci, — reluă iarăși Augusta, — căci d-ta dacă nu esci născutú nobilú, te-ai nobilitatú în viêtă, și asta te ridică mai presusú de ori-ce nobilú.

— Domnișórá contesă!

— Da, da așa este, domnule Inocențiu, precum ți-sei eu, — respunse Augusta fiesându-lú cu o privire fermecătóre.

Aceste cuvinte îlú făcură pre Inocențiu șe-și uite de sine, căci sculându-se de pre bancă înghenunchiá înaintea ei și-i ți-se:

— Domnișórá contesă, értă-mi slăbiciunea și cutezanța ce o am, de a-ți spune secretulú ce-lú nutrescu în inima mea. Indurare ți-cu, căci trebuie să vé spunú foculú inimei mele, care îlú veți cunoșce îndată ce veți scii, că vé iubescú.

Augusta deveni acum confusă la rândulú ei.

Momentulú sosise și în sfêrșitu ea auđise cu urechile acele două cuvinte, pre cari le dorise așa de multú.

Ea întinse mâna lui Inocențiu rădicându-lú dela pământú și ți-se:

— Me iubesci? iată o veste, care me transportă în cele mai înalte sfere ale fericirei. Ei bine, Inocențiu, de aci încolo eu nu voi mai fi pentru tine domnișórá contesă, decâtu Augusta, precum și tu vei fi Inocențiu, pentru care prima órá am simțitú ce va se ți-că iubirea.

— Dumne-deule, o se morú d'atâta fericire, tu Augusta mea, iar eu Inocențiu alú teu? O! spune-mi dragă nu cumva vrei să-ți riđi de mine, care am cutezatú să-ți spunú că te iubescú? Nu cumva eu sum victima unorú visuri?

— Nu Inocențiu, ceea-ce ți-am spusú nu este nici risú și nici visú, decâtu o adevêrată realitate.

— Dar cugetă-te Augusto că eu nu sum nobilú.

— M'am cugetatú îndestulú la acesta, dar iubirea n'are granițe și nu cunoșce hotare, și pare-că ți-am spusú, că adevêratulú omú nobilú nu este decâtu acela, ce poșede o inimă înzestrată cu calități nobile. Dacă într'adevêrú voesci să-mi dai o dovadă despre noblétá ta, atunci nu va trebui să faci alta, decâtu să me iubesci pre mine, care te voi urmă de aci încolo până și în mormêntú.

Atâtú mai putú vorbi Augusta și trebui să-și rađime capulú de umêrulú lui Inocențiu.

În fine inima lorú se întâlnise, iar amorulú lorú fu sigilatú prin niște înfocate prime sêrutări.

Aspectulú dimineței, i-se părea acum cu multú mai frumosú Augustei, iar corulú măestru alú paserilorú pare-că o ridică în sferele ceresci, unde nu este decâtu fericire și amorú.

Inocențiu nu era mai puținú fericitú.

Numai câtu pentru elú tóte lucrurile se păreau unú jocú alú destinuluiú său unú visú, pentru-că până în momentulú acesta nici nu visase se devie odată stăpânú pe inima unei contese, răpitóre prin frumșetă.

Într'o asemenea agitațiune fiindú inimile lorú, cuvintele amuțiră pe buze, pentru-că ele așa și așa nu erau în stare a le descrie fericirea atâtú de ne-acceptată.

Căldura cu care își strîngeau mânilé și expresiunea feței lorú, spuneau însé mai multú decâtu ar fi fostú în stare a spune cuvintele.

Ei stătură încă multú în această pozițiune până când nisce tropote de calú se auđiau în dosulú lorú.

Întorcându-și ambi privirile înapoi vedúră pe contele călare, mergêndú spre drumulú ce iese din grădină și duce spre moșia domnêscă.

O închinăciune respectuósă îi făcură amêndoi, la care contele salutându-i trecú înainte fără de a le vorbi.

— Îmi pare tare preocupată domnul Conte, — începă a dice Inocențiu cătră Augusta.

— Da, elu de obicei este așa, — respunse Augusta, deore-ce pune prea multu interesu pe afacerile sale, cari îi reclamă totă tăria și asta o face, pentru-că este celu mai mare adoratoru alu bogăției.

— Asta de comunu este așa Augusto, ca celu ce posedă multă avere își doarece totu mai multă, și tocmai în secretulu nostru contele ar fi neîndurată, când numai și-ar presupune că între noi există ore-și cari relațiunî intime.

Aceste cuvinte atinsese adencu inima Augustei, a căreia față pe dată luă espresiunea durerii.

Se gândia într'adevăr că Contele nu ar erta-o se susție relațiunî cu unu omu, care nu dispune nici de ranguri nici de avere.

Și aceste gânduri o săgetau la inimă.

Inocențiu în acelu momentu o privia cu atențiune....

Gâcise o parte a durerii sale...

Scia, că o muncesce frica de contele, și de aceea îi părea reu, că atinsese pe Contele în vorbirea sa, dar totu odată accepta cu încordare să vadă ce respunsu îi va dá Augusta în privința acesta.

Însă Augusta în locu de respunsu se uită în jurul seu și după ce se convinse, că nu-i vede nimenea, îi dete brațulu dicendū:

— Vino Inocențiu, noi mai avem încă multe de vorbită, dar deocamdată trebuie să ne ferim de ochii lumii, căutându-ne unu locu de întâlnire, unde vomu pute neconturbați de nimenea a ne spune tóte păsurile nóstre.

Inocențiu îi luă cu plăcere brațulu urmându-o în tăcere unde ea îl ducea.

În fine ajunseră...

Loculu ce-lu alese ea pentru întâlnirea lor, era în colțulu stângu alu grădinei unu chioscu părăsitu, pe ai cărui părășii crescuse viță sēlbatică atâtu de tare, încātu era cu neputință de a vedé cine-va înlăuntru.

În acelu chioscu intraseră ei și-și începură de nou vorbirea.

— Ți-ai esprimată temerea de tatălu meu, care nici când nu se va învoi la unirea nóstră, — începă a dice Augusta.

— Asta am făcut'o cu dreptu cuvântu și credu că nici tu nu vei susținé contrarul, — respunse Inocențiu cu amărăciune.

— Din nefericire trebuie să-ți dau dreptate — reluă iarăș Augusta, — dar eugetă-te Inocențiu, că amorulu nu cunoșce staturî, nici contradiceri și cu atâtu mai multu amorulu meu, departe de a se supune voinței tatălu meu, elu nu te va părăsi nici în mormentū;

o singură țintă am de aci înainte, a trăi pentru tine, sau a muri perđându-te. Tu însă care ești bărbatu, trebuie se ai mai multu curagiu de luptă și se me încuragiezî și pre mine, dacă voesci se învingemū cerbicia și lăcomia tatălu meu.

Dreptu răspunsu Inocențiu o strinse în brațele sale și depunându-i pre frunte unu sinceru sērutū îi dise:

— Vomū trăi împreună sau vomū muri împreună!

Erau de multu în grădină și ei își uitaseră că îi va acceptă cu dejunulu, aducându-și însă Augusta aminte despre acesta dise:

— Sē mergemū, dragă Inocențiu, căci lipsa nóstră de siguru va fi observată în casă și n'ar fi bine când amū lăsă bănueli, iar mâne diminēță ne vomū întâlni iarăș în chiosculu acesta.

Astfelu părăsindū chiosculu mergeau alătura cătră curte.

Tocmai când erau se ese din grădină, vedură pe Fridericu că alergă spre ei.

— Am plecată să ve cautū, căci v'a-ți uitatū să mai dejunați.

— Nu tocmai asta ne-a reținutū, iubite Fridericu, — dar seumpa ta sorióră iubesece multu florile și m'a rugatū ca sē-i esplicū limba lorū, iar eu stându-i cu plăcere la dispozițiune am începutū deja a o inițιά în acestă frumósă sciință și vomū urmă și în celelalte dimineți, deore-ce noi ne sculamū mai de timpuriu decâtu tine.

Acesta minciună fū tocmai potrivită pentru ei, căci trecū ori-ce bănuială.

Ajunși în curte Inocențiu făcū o închinăciune Augustei și apoi se despărțiră pentru a se întruni iarăș la dejunū, pre care îl luau totdeuna împreună, afară de Contele, carele era mai multu dusū pre timpulū acela.

(Va urmă).

Suvenirî de călătoriă.

(Urmare și fine).

Cele dintăr stațiunî dela Predealu în josū suntū Azuga și Bușteni, nisce mici sātulețe situate în acestă vale strîmtă, însemnate pentru fabricile de postavuri, sticlă și hârtia, unde își află ocupațiunea mulți ómeni dela noi din Transilvania. Ținutulū este de totū frumosū, îndată ce mergi în josū, îndată ce te apropii de Sinaia, reședința de vară a Maj. S. regelui Carolū munți suntū atâtū de înalți, câtū te spari, vērurile lorū le veđi pleșuve, dar pe unele locuri încă și în driculū veri le veđi acoperite de omētū. Cu atâtū mai impunetorū!... O frumșetă sēlbatică și se arată

înaintea ochiloră. Pe totă linia acésta trenulă face ună sgomotă mare; sunetulă nu are locă unde să se refrângă, fiindă valea atâtă de strîmtă. Pe unele locuri nu veđi numai în ceră și în pămîntă, totă îți ascundă cóstele înalte ale munților de pe latură; só-rele, nu credă, că ajunge desă în acésta vale. Dar duruitulă cu atâtă devine mai puternică, când pâr-dalnică de mașină trece preste vr'ună podă de preste Prahova, sau prin vre-ună tunelă mică, cară suntă atâtă de dese. Când ajungi la ună astfelă de locă de ce vi mai aprópe, de aceea vuetulă crește mai multă, de aceea devine mai asurditoră și mai impresionabilă; dar numai puțină e întunecă și îndată zărești lumina și . . . brađi, cu Prahova din ce în ce mai mă-rișoră, cu câtă se rostogolește mai în josă.

Nu credă, că ar puté cine-va se trecă pe aici fără ca Prahova să nu-i reamintescă nemuritoarele ver-suri ale lui George Crețeanu:

„Prahova șoptia în vale.
Vulturii țipau pe stânci“.

„Tóte-aveau o simpatia,
Luna 'n riu se reflecta,
Vulturii 'și aveau soția,
Echo cântulă repeta“.

„Numai eu eram departe
De părinți și d'ai mei frați
Și cu lacrimi înfocate
Dam adio la Carpați.“

Ei, dacă probezi să dai acestoră versuri și melo-dia atâtă de frumósă...!?

Îndată însă ne apropiemă de Sinaia, situată pe țermulă dreptă ală Prahovei. O sumedenie de vile frumóse și se arată înainte, nu altceva, dar și acestea atâtă de dese câtă n'ai crede. Parcă din totă țera s'a adunată aici lumea iubitoare de munte, ca să ad-mire frumseșile selbatice ale naturei. Cătră partea de-asupra se zărește una mai frumósă, mai mare, mai înaltă, cu turnă, ci dar trenulă sbóră repede și numai câte-va momente țe lasă înaintea ochiloră și... castelulă Peleşu, pe care parc'ai vré să-lă sorbi cu privirea, dispăre, și-lă fură munții. Iată sosesc în gară, potă dice una dintre cele mai frumóse din câte am vedută; conductorulă îți spune că trenulă stă 25 de minute, fiindă și bufetă. Lume multă așteptă pe peronă. Nu veđi numai țerani ca la cele două gări-șore de mai susă. Aici e adunată boerimea, dacă îți e permisă acésta termină, vorbindă de România, aici e high-lifulă, ómenii mai cu stare, cară mai toți au lo-cuințele proprii în Sinaia, se înțelege tóte frumóse, nouă. Ambițiunea pentru frumosă a contribuită ca să se rēdice atâtă de multă Sinaia în ună timpă relative scurtă. De șesă nici nu se pomenescă aici, abia câtă e gara, ci numai munți.

Abia ai sosită și trebuie să te scobori să-ți iei ună buchetă de floră, căci o mulțime de țerance aducă floră cară de cară mai frumóse, îți farmecă vederea cu buchetele, corónele etc., căci le împletescă în felă de felă de forme frumóse, însă acestea nu suntă floră, de de cară ai puté se veđi de es. pe piața de Bucuresci, ci numai de acelea, de cară oferă natura necultivată, de cară crescă pe munte. Mie totdeuna mi-au plăcută acestea mai multă decâtă cele cultivate, pentru-că sum născută sub munți. Am luată și eu ună buchetă cu 50 de bani, în formă de corónă, compusă în cea mai mare parte din nevinovate floricele de: „nu me uita“. Acésta mi-a fostă o frumósă suveniră de Sinaia în totă timpulă, câtă am mai călătorită. Ei, dar trecură cele 25 de minute și iarăși mai departe prin același ținută frumosă, se înțelege valea din ce în ce începe a se lărgi, Prahova din ce în ce e mai mare. Am trecută pe la Comarnică, iarăși o gară mică, în ținutulă cărcia pe cóstă se află fabrică de vară sul-furică fórtă multe, apoi la Cămpina, stațiune balneară. De aici se începe o câmpia frumósă, plină de sēmănă-turi, munții dispără, ești în regiunea dealuriloră.

Încă 2 gări, la una am întâlnită trenulă accelerată, ce mergea la Sinaia cu locomotiva „Castelulă Peleşu, și te afi în ună șesă estinsă, nu mai veđi nici una deală, ci numai șesă, pe unele locuri mai zărești în depărtare câte o casă sau vre o móră de vîntă; moșii estinse în tóte părțile. Mai încolo din depărtare se vedă turnurile multeloră biserică din Ploescă, apoi apropiindu-te crescă mai mari și se vede mai bine orașulă, în sfirșită ajungi în imposanta gară dela Ploescă. Acésta e mai mare ca cea dela Cujă, în Transilvania. Sciam că aici am se schimbă trenulă, și voiam să plecă mai departe de séră cu trenulă accelerată, ce merge dela Bucuresci la Iași. Scoborându-mă mi-am luată mai întâi ună diară — „Adevărulă“, și am ce-tită scirile ăilei. La prima privire am rēmasă uimită vedëndă cu câtă libertate scriu foile din România, ce libertate de presă au față de ale nóstre din Transilva-nia! Când „Adevărulă“, ce se caracteriséză prin anti-dinasticismă, are devisă: „Să nu suferă, Române, cuiu streină în casa ta“, ajunge de face pe rege — ge-șeftarū!!!

Dar acum eram flămîndă. De când plecasem din Brașovă era multă: am intrată în restaurantă, ală cărui proprietară e renumitulă scriitoră critică D-lă Ioană Gherea. Abia îmbucasem de câte-va ori, și iată... ună funcționară de cale ferată vine și me întrebă că unde călătorești? I-am spusă că la Bărladă și că voescă să plecă cu trenulă accelerată de séră, însă își propuse să mergă până la Buzeu cu trenulă ce plecă inediată. M'am învoită, mi-am scosă biletă până la Buzeu și îndată iară eram într'ună cupeu la

Diverse.

Sciri literari.

Au apărut:

Geografia pentru institututele pedagogice și școlile secundare după H. Guthe-Wagner de Patriciu Drăgălina, profesora la institutul pedagogic din Caransebeșu.

Gramatica limbii românești întocmită în două cursuri concentrice pentru școlile populare de Iónu Darius. Cursul I. pentru anul al 3-lea și al 4-lea de școală. Editura librăriei N. I. Ciureu în Brașov. Formată 8°, 78 pagine. Prețul 25 cr.

Til Buhoglundă Nădrăvanulă, povestită în 35 de snove cu 30 chipuri. Editura librăriei N. I. Ciureu în Brașov. Cuprinde 64 pagini. Prețul 25 cr.

Desbinarea în Biserica Românilor din Ardeal și Ungaria 1697—1701, de Alesandru Popu, profesorul în Bărlad.

Cursu practic și gradat de stil și compozițiuni, stilistică și carte de cetire pentru usul clasei a III-a și a IV. secundare de I. Manliu, profesorul de limba română la institutul pedagogic de fete din București. Formată 8°, 352 pag. Prețul 3 lei.

Asociațiunea transilvană în urma concursului literar din 29 Decembre 1890 a premiată cu 100 fl. o lucrare a d-lui Simionu Stoica, medicu cercualu în Rodna vechiă, privitoare la „Igienă copilului dela nascere până la anul al 7-lea al etății”. Acesta lucrare se va tipări în broșură pe spesele Asociațiunei. A premiată mai departe cu 12 fl. cōla de tipar 8° garmondă o colecțiune de „Descânțece la felurite bōle și năcasuri”, „Chiuituri și strigături” și „Rugăciunea Maicei Precacurate,” eulose de Rsmulă domnă Tită Budă, vicariul Maramureșului. Totu cu 12 fl. cōla de tipar 8° garmondă a premiată și o colecțiune de 43 povești eulose de d-lă Ioană Popu Reteganulă. Premiul de 100 fl. designat pentru o lucrare asupra subiectului „Economia noastră după comasare” nu s'a putut conferi, fiindcă nu s'au insinuată la concursu lucrări vrednice.

Facultate teologică prelângă universitatea din Clușiu. Adunarea generală a districtului bisericesc din Clușiu a hotărâtă cu majoritate de voturi, să se înființeze în Clușiu facultate teologică reformată.

Consistoriul episcopesc din Gherla a suspendat dela oficiu pre parochulă din Șișești Dr. Vasile Lucaci pentru motivele, că face politică, că a fost neobedient față cu superioritatea bisericească competentă, că a absentat de repetite ori din parochia

fără concediu și că n'a făcută dare de sēmă despre intențiunile primite în număr mare. Acesta suspendare a produsă în poporul din Șișești mare indignățiune și a făcută, de poporenii acestei parochii au adresat d. Sale Eppului de Gherla o scrisore, prin care își exprimă iubirea cătră preotul lor și durerea pentru suspendarea lui. Totodată au decisă acești poporenii să înainteze în această afacere și o reprezentațiune la scaunul apostolicu din Roma.

Protestul contra replicii junimei noastre academice, despre care am amintit și noi în numărul trecut al revistei noastre, a fostă făurită de d-lă Grigore Moldovanu profesorul universitar în Clușiu și nu de tinerii subscriși în numitul protestu.

Adunare oprită. Adunarea generală a reuniunii învățătorilor români gr. or. din diecesa Caransebesului cu statute aprobate de guvern, convocată pe 10 și 11 Septembrie în Ciacova a fostă oprită de protopretul de cercu sub cuvânt, că n'a fostă anunțată în limba maghiară.

Colera seceră multe victime în Hamburg. Casurii de coleră s'au mai ivit în Parisu, Rouen, Havre, Anwers, Bruxela precum și în Besarabia.

Invitare la balulă, ce se va aranja la 4 Octobri st. n. 1892 în Năsăud, în sala de gimnastică dela gimnasiu.

Venitul curat este destinat în favorul fondului societății de ajutorire a școlarilor gimnasiali și universitari „Vasile Nașcu”.

Prețul de intrare: pentru o persoană 1 fl. v. a. pentru o persoană în familie 80 cr. v. a.

Începutul la 8 ore sēra.

Comitetul societății „Vasile Nașcu.”

Hymen. În 25 Septembrie st. n. c. s'a cununat d-lă Ioană Marcu, învățător în Sângeorgiul român, cu domnișora Elisabeta Popu în biserica gr. cath. din Feldru și d-lă Ioană Martu notaru comunal în Rodna vechiă, cu domnișora Marița Pălăgieșu în biserica gr. cath. din Năsăud, iar în 29 Septembrie n. c. se va cunună d-lă Teodoru Moldovanu, teologu absolutu cu domnișora Emilia Cupcea în biserica gr. cath. din Șieu-Magerușu. D-lă Corneliu Anca, teologu absolutu și-a încredințat de fiitōre soția pe d-șora Lucreția Cioloca din Bileagă în 27 Septembrie st. n. 1892. Li dorim fericire!

Avisu. Aducem la cunoscința onoratului publicu cetitoru, că interesantul romanu „Piratulă de pe marea de ostu” tradusă de cunoscutul scriitor Ioană Macaveiu și publicat în revista noastră a eșit acum de sub tipar în edițiune separată și se pōte procură dela redacțiunea noastră prelângă prețul de 40 cr. espedat franco. Dela 10 esemplare se dă unulă rabat.

Toți acei on. abonenti ai noștri, cari au primită foia noastră pe acceptare precum și cari din o cauză ori alta au întrelăsat până acum a ne trāmite prețul abonamentului, suntă rugați cu insistență, ca să binevoescă a-și achitā abonamentul în timpul celu mai scurt.